GAZETA KRAKOWSKA

Nro 51.

Z KRAKOWA DNIA 26 CZERWCA 1822 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 17 Czerwca.

N. Pan nayłaskawiey mianować raczył Kawalerami orderu S. Stanisława, Klassy I: JW. Tomasza Grabowskiego, Radcę Stanu, Kommissarza swego pełnomocnego do likwidacyi z Państwem Austryiackim; klassy II: JW. Jana Staszkiego, Marszałka Seymiku Powiatu Olkuskiego; klassy III: JW. Rafała Bronikowskiego, Marszałka Seymiku Powiatu Konińskiego; W. Kazimierza Gliszczyńskiego, Prezesa Kommissyi Obrachunkowey; Józefa Szczerbińskiego, Kommissarza Skarbowego, Piotra Gniazdowskiego, Naczelnika Biòra Wydziału Dóbr Rządowych w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu; Antoniego Siennickiego, Assessora Kommissyi Obrachunkowey; Józefa Bronikowskiego, Kamerjunkra J. C. K. Mci i Kommissarza delegowanego w Obwód Koniński; Dominika Raczyńskiego, Kommissarza delegowanego w Obwód Olkuski; Damazego Dzierożyńskiego, Mecenassa Sądu Naywyższey Instancyi; klassy IV: JP. Ostrowskiego, Nadrachmistrza w Dyrekcyi Kass i rachunków, Leona Mieszkowskiego, Marszałka Seymiku Zgromadzenia Gminnego Cyrkułu II Miasta Kalisza; Augusta Herza Prezydenta Miasta Kalisza.

Ze Lwowa d. 19 Czerwca.

Okólnik

C. K. Rządu Kraiowego

Ogłaszaiąc nowo urządzoną Taryffę względem cła przywozowego i wywozowego na towary korzenne, apteczne i farbierskie.

Nayiaśnieyszy Pan na przełożenie, C. K. Kommissyi Nadworney handlowey, aby ustanowy cła na towary korzenne, apteczne i farbierskie urządzone zostały, raczył następuiące przepisy uchwalić:

1. Od 1 Czerwca r. b. iako od dnia publicznie obwieszczonego ninieyszego rozporządzenia poczynaiąc, ustanowy cła od przywozu i wywozu pomienionych artykułów, w załączoney tu taryffie oznaczne, na wszystkich granicach Monarchii względnie kraiow zagranicznych iednokształtnie do skutku przyprowadzone bydź maią.

2. Handel rzeczonemi artykułami wewnątrz Monarchii między dawnemi i nowo nabytemi Prowincyiami Austryiackiemi, wyiąwszy Węgry, Ziemię Siedmiogrodzką, tudzież kraie po za liniią cłową położone, iako to: Dalmacyią, Istryią i wolne porty Tryiest i Fiume, z należącemi do tychże obwodami, iest zupełnie od cła wolny, z tym iednak warunkiem, iż poiedyncze transporty

maią za każdym razem przeglądaniu podlegać w Urzędach na linii środkowey, dopokąd takowe tamże znaydować się będą, gdy tychże iest obowiązkiem przekonywać się, czyli do towarów prowadzonych nie ma przypakowanych takowych, któreby oclenia na linii pośredniey, podpadały.

3. Przepisy §§. 49 do 61 powszechney ustawy clowey z r. 1788 względnie handlu pomienionemi towarami w prowincyiach tąż linią clową zaiętych, maią i nadal trwać w zupełney swoiey mocy.

4. W handlu z Węgrami, Ziemią Siedmiogrodzką, tudzież innemi prowincyiami Monarchii, stósować się należy do zasad i przepisów powszechnych, obiętych ustawą clową i opłaty trzydziestowey, tudzież szczególnemi przepisami wyrzeczonych, iak dalece szczególne w tey mierze postanowienia iuż w myże taryffie nie zaszły.

5. Podkreślone w taryffie ilości cła oznaczaią zakaz przewozu, który na cały obwód Monarchii rozciąga się; umieszczone przeto w tych mieyscach ilości cła przywozowego, natenczas tylko pobierane będą, ieżeli przywóz wyłącznie dozwolonym będzie; do czego zawsze i w każdym razie pozwolenie Zwierzchności iest potrzebne.

Ta naywyższa uchwała, stósownie do Dekretu wysokiey Kamery nadworney z d. 2 Kwietnia r. b. do liczby 515 ninieyszem dla powszechnego zachowania ogłasza się. — We Lwowie d. 15 Maia 1823. *(Podpisy.)*

Z Paryża d. 8 Czerwca.

Izbą Deputowanych trudni się od d. 5 rozpóznaniem obiorów, obraniem kommissyy, i t. d. Kanclerz Francyi złożył na czele deputacyi od izby Parów Królowi d. 6 uszanowanie.

Appelacyyna kommissyia w Francuzkiey Guianie wyrokiem pod d. 15 Maia zatwierdziła konfiskatę okrętu Nepton, ponieważ przestąpił ustawy przeciw handlowi niewolnikami. Podobnyż wypadek nastąpił na wyspie Martinice z zabranym przez Królewską korwettę Sapho okrętem prowadzącym niewolników. Tak zaś był skołatany, iż Sapho w 4 dni po zabraniu zatopiła go, przełożywszy lud i niewolników na swóy okręt.

Pułkownik Dufay, który kilkokrotnie był iuż o spisek obwiniony, został onegday na moście kunsztu znowu zatrzymany i do więzienia zaprowadzony; lecz niewiadomo ieszcze dla czego.

Czeladź Ciesielska niechciała przed kilku dniami pracować, dla wymuszenia od swych maystrów wyższey płacy; lecz przymuszono i dwóch z niey skazano na 6cio i 4rech tygodniowe więzienie.

P. Gallois, autor pisma: *Parapluie patrimonial*, został przez sąd na roczne więzienie i zapłacenie 1500 Fr. skazany.

D. 3 b. m. nadzwyczayny goniec z Madrytu przeiechał przez Bordeaux, który d. 31 Maia tę stolicę opuścił, Na owczas była tam zupełną spokoyność. — Po potyczce między Hiszpańskim Jenerałem Loberas i Naczelnikiem powstańców Misas, uciekło z korpusu ostatniego w kray nasz 580 ludzi, z których 300 zostaie pod dozorem w Bourg-Madame, a reszta 280 ieżeli w 10 dniach niewrócą do Hiszpanii, będą wgłąb Francyi odesłanemi. Misas znayduie się pomiędzy temi 580 ludźmi, których broń iak wiadomo spaloną została.

Z Londynu d. 7 Czerwca.

D. 3 P. Coke wniosł do izby niższey Parlamentu prośbę od dzierżawców powiatu Norfolk, w którey żalą się na nędzę i proszą o reformę Parlamentu; lecz dla nieprzystoynych i izbę obrażaiących wyrazów większością głosów odrzuconą została. P. Lethbridge oświadczył z tego powodu: że oddawna wspierał systema i środki teraźnieyszych Ministrów, ale gdyby to dłużey czynił, przyłożyłby się tylko do zguby kraiu. Rolnikom należy koniecznie uczynić ulgę. Gdy Margr. Londonderry mowę iego zapalaiącą nazwał, oświadczył się P. Lethbridge otwarcie za reformą Parlamentu, i dodał: że właściciele ziemscy od iednego do drugiego końca państwa staną się zwolna reformatorami. — D. 5 P. Peel (podsekretarz stanu) wniosł o przedłużenie na 2 lata bilu przeciw cudzoziemcom. W ostatnich dwóch latach (mówił) w całey Europie zachodziły polityczne zaburzenia, a w niektórych kraiach zamieniły się nawet w zuchwałą rewolucyią. Skutkiem tych spisków było wygnanie wielu należących do nich osób. Nie które z nich szukały u nas schronienia, a chociaż bil względem cudzoziemców miał moc swoią, nieodmówiono im iednak żądaney opieki. Niepytano się o charakter lub sposób myślenia przychodnia, ale tylko o towarzystwo, którego był członkiem. Jednemu tylko człowiekowi, który nie przybył do naszego kraiu dla szukania opieki, ale do zrobienia go siedliskiem obrzydłych swoich planów, odmówiono przytułku. (Times i inne pisma sądzą, że Jenerałowi Gourgaud.) Bil przeciw cudzoziemcom nieodstraszył bynaymniey cudzoziemców, owszem od istnienia iego co rok powiększa się ich liczba. Wszelako nierozsądną i niesłużną byłoby rzeczą, gdybyśmy dopuścili, aby stolica nasza stała się kryiówką tych wszystkich ludzi, którzy knują spiski przeciw spokóyności tych kraiów, z któremi żyiemy w przyiaźni. Zapewniam święcie, iż obce Dwory bynaymniey do tego środka niewpływaią. — P. Mackintosh krzyknął: Rząd wymaga nieograniczoney władzy nad 25,000 ludzi, ażeby gdy mu się spodoba pozbawił ich spokoynych zatrudnień a nawet maiątków. Sekretarz stanu przyrzeka: że tey władzy nienadużyie. Wielki Boże! czyliż pod takim przyrzeczeniem niemogliby Ministrowie żądać od nas zniesienia wszystkich praw i poddania się pod łaskawą chłostę samowładnego Pana? Poty tylko, poki Sekretarz stanu iest łaskawy i wspaniały maią bydź cudzoziemcy cierpianemi. My iesteśmy wolnemi, a cudzoziemiec niewolnikiem; Anglia iest dla niego Turcyią, a Midlesex Maroko. 50,000 Hugonotów uciekało z Francyi, gdy edykt Nantski odwołany został; byłżeby owczesny Minister spraw wewnętrznych (Preston) mądrze postąpił, zaprowadzaiąc, dla nienarażenia się Dworowi Francuzkiemu bil przeciw cudzoziemcom? A iako Minister Króla z Domu Stuartów, Jakóba II mógł te same przywieść powody, które dziś przywodzi Minister Króla z Domu Brunswickiego! — Margr. Londonderry: Zdanie moie iest, aby tak postąpić z cudzoziemcami iak z prośbami. (Smiech.) Wszystkie bramy, powinny bydź dla nich otwarte. Z tem wszystkiem, ieżeli proszący obrażaią izbę, lub cudzoziemcy są podeyrzanemi, powinni bydź oddalonemi. Nie należy nam zapominać, iż żyiemy w pośród rozbicia

państw, i ieżeli nowo utworzone Rządy innego nie wezmą kształtu, nie będę miał dla nich takiego uszanowania, iakie im niektórzy tu Panowie okazuią, i maskę wolności nadewszystko ceni.. — P. Newport: pragnąłbym wiedzieć, co zacny Margrabia rozumie przez wyraz: "żyiemy wpośród rozbicia państw," i które państwa poczytuie za rozbite? — Margr. Londonderry: Wyznaię, iż nietrafnie użyłem tego wyrazu, ale rozumiem przezeń te Rządy, które przez woyskowe powstania zaprowadzone zostały. — Nakoniec bil przeciw cudzoziemcom uchwalony nadal został 139 głosami przeciw 92.

Składki w gospodzie Angielskiey dla Jrlandczyków wynosiły do 4 b. m. przeszło 70.000 Fs.

Poseł Hiszpański przy Ziednoczonych Stanach północney Ameryki, P. Anduaga, doniósł tamteyszemu Rządowi: iż Jenerał Odonoiu niemiał żadnego pełnomocnictwa, iak rozgłoszono, do zawarcia wiadomego traktatu z draycą Jturbide.

Naynowsze listy z Hawany donoszą: Kongres Mexykański postanowił, iż nowa Hiszpaniia stanowić ma nieodzielną część Monarchii Hiszpańskiey pod związkowym Xciem. Jturbide nie będąc kontent z tego postanowienia oddalił się do Tucala i tam się okopuie. Podług innych doniesień pomiędzy woyskami nastąpiły, lubo mało znaczące poruszenia na stronę Królewską. Z powodu nich udał się Jturbide do Kongressu i żądał oddalenia niektórych członków iako spiskuiących, lecz odpowiedziano mu: że on niestanowi rejenсyi, aby się oddalił i t. d. Prezes Kongressu nazwał go zdraycą i przywłaszczycielem, on nazwał nawzaiem Prezesa zdraycą. Nakoniec Kongressowi złożył list od Hiszpańskiego Jenerała Davila w twierdzy Juan Ułloa, w którym go wzywa, aby przywrócił Mexyk pod panowanie Hiszpańskie.

Z Hagi d. 11 Czerwca.

Królewic Następca tronu przybył tu wczoray, a Król iutro przybędzie. Królewic Fryderyk poiechał do Koblenc, zkąd d. 18 do Amsterdamu powroci.

Upał iest tu od kilku tygodni prawie nie do zniesienia, i lekarze przypisuią mu panuiące teraz liczne choroby.

W Amsterdamie podniosły się Niderlandskie papiery; ale zato cena żyta, równie iak w Rotterdamie, ciągle spada.

Z Norembergi d. 7 Czerwca.

J. Cesarzewicowska M. Wielki Xże Rossyyski Michał udać się ma tego lata do wód Czeskich, a potem odwiedzić wysoką swoią Narzeczoną w Sztuttgardzie.

Z Madrytu d. 24 Maia.

Na dzisieyszem posiedzeniu uchwaliły Stany długi adres do N. Króla o położeniu państwa. Zaczena się od wystawienia obowiązków Stanów oznaymienia J. K. M. uwiadomia o niebezpieczeństwach, które bohaterskiemu narodowi grożą. Wolność nie znayduie się prawda w niebezpieczeństwie, ale Stany chciałyby widzieć Hiszpaniią zasłonioną od krwi przelewu, nieszczęścia i gwałtownego wstrząśnienia. Nie dano dosyć baczności na dotychczasowe zaburzenia pochodzące z polityczney odmiany. Jednakże głos tylko prawdy dochodzić powinien do Monarchów, którzy na mocy ustaw panuią. Heroiczny narod sprzykrzył sobie ustawiczne walki złości. Nie lęka ich się, ale iest roziątrzony i Stany i Król konstytucyyny uspokoić go muszą. Dwa lata iuż, iak W. K. M. iako oyciec swoich ludów chcąc ie uszczęśliwić, z własney woli zaprzysiągłeś polityczną konstytucyią Hi-

szpanii. Ktoż nie wierzył, że ten tak stosownie obrany dzień na zawsze ugruntuie nasze szczęście, chwałę, wielkość i potęgę? Lecz w krótce okazał się wszędzie opor i zamysł wstrzymania postępu wolności i oświaty. Zamilczamy wszelako o przeszłości, i przestaniemy na wytchnięciu tego, co nam grozi, o iego przyczynach i wskazaniu przeciw niemu środków. N. Panie! Narod Hiszpański gniewa powolny postęp systematu konstytucyynego, a ten gniew wzrasta codziennie, ponieważ lud iasno widzi, iak gorliwie obcy narod, albo raczey Rząd iego nasze zaburzenia podnieca, kłotnie wspiera i utrzymuie, świętą naszą rewolucyią przez przewrotność i potwarze osłabia. N. Panie! Narod Hiszpański uważa za nadwerężenie wolności powolne postępowanie przeciw otwartem nieprzyiaciołom konstytucyi. Widzi z niechęcią i żywą boleścią administracyią niektorych prowincyy w niedoświadczonych ręku i bezkarność prawdziwych przestępców, iako też samowolne prześladowanie wielu prawych ludzi, co zasobą nieprzyiemne pociągać musi skutki. Niebezpieczeństwo powiększa się ieszcze przez machinacyie tych, którzy nieszczęściem na nieoświeconą klassę ludu wpływ maią, sług Religii, którzy zamiast poświęcenia życia Bogu i uskutecznieniu iego Swiętych Przykazań, przeciw wolności każą i lud do buntu nakłaniaią; łączą się z łotrami, miasta rabuią, palą i nieszczęśliwą Hiszpaniią krwią mażą. Wszystko to potwierdzaią zayścia w Katalonii. Gdy rzeczy do tego doszły stopnia, Stany zaniedbałyby świętych swoich obowiązków, gdyby W. K. Mci nie prosiły, ażebyś wszelkie złe dzielną ręką z korzeniem wyrwał i ustawom moc nadał. Na owczas wszystko poydzie dobrze; na owczas utwierdzi się otwartość i dobra wiara, ponieważ wszyscy Hiszpanie przekonaią się, iż Rząd ich utrzymuie sprawę wolności, otoczą tron i narodową reprezentacyią nieprzebytem murem i wszystkie spiski, iakiego bądź gatunku ustaną. Niechay lud widzi, że prawdziwi tylko patryioci maią do W. K. Mci przystęp i na urzędy są powołanemi; tych zaś, którzy świętego Imienia W. K. Mci na zgubę oyczyzny i wolności nadużywaią, spotyka surowa kara. Tego oczekuią, tego pragną Stany, które W. K. M. proszą, ażebyś wydał rozkazy do pomnożenia w całem Królestwie dobrowolney narodowey milicyi, ażeby woysko zasługuiące na wdzięczność W. K. Mci i oyczyzny i od całey Europy dla swey czynności i cnot dziwione, śpieszno urządzone zostało, ażebyś rozkazał oznaymić każdemu Rządowi, który wprost lub ubocznie mięszać się chce do wewnętrznych spraw naszych, iż narod nie znayduie się w położeniu, iżby prawa przyymował, owszem czuie się bydź dosyć silnym do ziednania sobie poszanowania i w przypadku potrzeby bronienia Króla swoiego i wolności. Stany przekonanemi są, że W. K. M. niezwłocznie przedsięweźmiesz dzielne środki przeciw urzędnikom, którzy swey władzy nadużywaią i duchownym, którzy lud do buntu nakłaniaią. Spodziewaią się nakoniec, że W. K. M. połączysz się z narodową Reprezentacyią, która ożywioną iedynie iest życzeniem zachowanie nieskażenie tronu i konstytucyi. Mocni przez to połączenie ustalemy szczęście bohaterskiego narodu, zachowamy iego spokoyność, świętość ustaw i chwałę. (Wyiątek z Monitora

Paryzkiego, który, pod 5 Czerca cały ten adres umieścił.)

Stany nie przyięły surowey ustawy przeciw powstańcom i zaleciły kommissyi ułożyć inny proiekt.

Król nakazał postawić w ruchu 30,000 woyska, z których poyść ma 10,000 pod rozkazami Jenerała Balasteros do Katalonii, 10,000 pod Margr: d'Alzan do Aragon, a 10,000 pod Jeneralem Mina osadzić Baskie prowincyie. (Pisma Paryzkie powątpiwaią, ażeby Hiszpania, która zaledwo 42,000 wszystkiego woyska teraz liczy, mogła taką siłę na czynne działanie przeznaczyć.

— *D. 2 Czerwca.* —

Dotycząca się kommissyia wniosła w Stanach, aby czynne woysko na rok bieżący ustanowione było w liczbie 62,045 głów, to iest 27 pułków liniowey, a 14 lekkiey piechoty, 10 pułków liniowey i 12 lekkiey jazdy. Do uzupełnienia go potrzeba 7983 ludzi powołać do służby. — Prezesem Stanów na ten miesiąc obrany został P. Beceiria.

Dowodca 6tey woyskowey dywizyi posłał Rządowi swoie doniesienia, z których okazuie się, że powstańcy w Katalonii prawie do szczętu zniszczonemi zostali. Po pobiciu cofnęli się do Cervera, gdzie znaydowała się ich większa liczba. Woysko konstytucyyne uderzyło na nich, zabiło wielu i opanowało to miasto. Walka trwała przeszło 6 godzin, w którey batalion Asturyi utracił swoiego dowodcę. Fakcyioniści w Katalonii uważanemi bydź mogą iako zupełnie wytępionemi, ponieważ nawet ich junta dostala się w ręce dowodzącego Jenerała.

Burzycielom w Galicyi zadano d. 14 Maia cięgę, po któréy trudno, aby się skrzepić potrafili. W potyczce pod Orense znalazło przeszło 200 w rzece Minho śmierć, a pod żelazem padło ich przeszło 300. Ogień działowy trwał przeszło 4 godziny.

Na oddział z 8 żołnierzy od pułku Navarry, który przez miasto Orihuela przechodził, uderzyli mieszkańcy i iego officera zabili. Pułkownik, officerowie i żołnierze posłali Stanom przełożenie, w którem żądaią ukarania tego przeciwnego prawu postępku. Deputowany Rico popieraiąc to żądanie, odmalował złą chęć miasta Orihuela, przypisywał ią tamteyszym Dominikanom, i o zniesienie ich klasztoru nalegał.

Dey Algierski znalazł przysłane sobie podarunki od Hiszpanii za liche (a iak iedno z pism wyraża za nadto konstytucyyne) i zachodzi obawa, ażeby naszych okrętów nie kazał znowu zabierać.

Z Włoch d. 5 Czer .a.

Z rożnych okolic Włoch prywatne listy donoszą wyraźnie o zebrać się maiącym tey iesieni Kongresie Ministrów wielkich Dworów Włoskich w Florencyi, na którym ustanowione bydź maią dla wszystkich kraiów ograniczone reprezentacyyne konstytucyie. Prywatne listy z Medyiolanu donoszą także, iż na końcu Sierpnia przybędą tam NN. Cesarstwo Austryiaccy, zabawią kilka tygodni, a potem udadzą się do Florencyi.

W Wenecyi odebrano wiadomość, że między Baszą Skutary i Montenegrynami zawarty został związek, którego celem iest woyskom Tureckiem zabronić wkroczenia do północney Albanii. Basza ten, który przez Portę ogłoszony został za wyiętego z pod prawa, i polityczny iego byt i życie wystawionemi są na utratę, korzysta z okoliczności dla urządzenia znaczney siły. Gdy z środ-

kowey Albanii i Epiru nie obawia się z iezego, zwrocił zatem całą swoią uwagę na Bośnią; ma mieć porozumienie z Baszami, którzy poróżnili się z Portą i nie słuchaią iey rozkazów.

Na nalegaiące żądania o posiłki Baszów Seresu i Saloniki poszły znaczne oddziały woyska z Rumelii do Macedonii. Są to prawie sami Azyiatycy, na których wierności wprawdzie Porta polegać może, ale w drodze wielkich dopuszczaią się bezprawiów. Przyrzeczono tym Baszom większe ieszcze posiłki, aby, postawić ich w stanie do złączenia się z Churszyd Baszą pod Janiną i udania się potem przez Tessalią przeciw Liwadyi. Przez nadeszłe iuż, utrzymane przynaymniey dla Porty zostały Macedonija i Salonika. Turcy pobili postępuiące z Tessalii korpusy Greckie i Macedońskich powstańców. Pierwsi cofnęli się do wąwozów Olimpiyskich, gdzie oczekuią posiłków. Churszyd Basza uciekł się znowu do układów, ale te iuż się zerwały, ponieważ strona przeciwna warunki iego uznała za uciążliwe

Pisma publiczne zawieraią list, który mieszkaiący w Tryieście Sciota pisał do iednego z kupców w Amsterdamie o nieszczęściu, które oyczyznę iego spotkało. Fałszem iest iakoby Kapitan Basza ofiarował przebaczenie, i w ten czas dopiero użył siły, gdy Grecy do iego posłańców ognia dali i 5000 Turków ubili. Z przybyciem iego rozpoczął się ogień; wieśniacy niepotrafili się w przeciągu 18 dni przed iego nadpłynieniem uzbroić, a 3000 Samiotów cofnęło się przed przewyższaiącą siłą. W pierwszym tym ogniu nie zginęło iak 100 do 150 Greków i Turków, ale potem rozpoczęła się rzeź bezbronnych. Słowem Turcy sami to powstanie zrządzili, ażeby mieli powód do mordu i rabunku; bo przez 14 miesięcy tamteyszych mieszkańców, którzy do poruszeń Greków bynaymniey się nie mieszali, tak dalece poborami, grabieżą i zniewagami dręczyli, poki nie przywiedli ich do rozpaczy do przyięcia Samiotow, a włościan w stronie północney, do którey Turcy ieszcze nie doszli, do uzbroienia się. Od dawna znayduiący się na Scio Turcy słyszeć się dali, że wszystkich Greków zamienią na niewolników i używać ich będą iak bydlęta do robot.

Z Minchen d. 2 Czerwca.

Dziś w południe Królewic Następca tronu z upoważnienia przez J. K. M. zakończył uroczyście tegoroczne posiedzenia Stanów i pożegnał członki. Po odczytaniu pożegnania Królewskiego, przemowił J. Królewicowska M. z czułością iak następuie: "Pierwszy raz mam zaszczyt zastąpić w tem Zgromadzeniu nayukochańszego naszego Krola i Oyca, i oświadczyć przywiązanie moie do konstytucyi, którąśmy Jego miłości i mądrości winni.„ Na te słowa odpowiedziano iednogłośnym okrzykiem: niech żyie Krol! — Następuiące proiekta do ustaw z poprawami przez Stany otrzymały sankcyią Królewską: a) ustawa o hypotekach i sposób oney zaprowadzenia; b) ustawa o stosunkach długów kraiowych, które prawnego oznaczenia wymagały; c) ustawa oznaczaiąca kary leśne; d) ustawa o przymusowey sprzedarzy dobr nieruchomych w cyrkule Nadreńskim; e) o rozciągnieniu ustaw Bawarskich na cyrkuł Steinfeld.) — Proiekt

nowey Xięgi ustaw kryminalnych został Stanom drukowany udzielony, i dotyczące się Ministerstwo odebrało rozkaz ułożenia proiektów postępowania kryminalnego, postępowania cywilnego i Xięgi ustaw cywilnych, do roztrząśnienia, których Stany nadzwyczaynie zwołanemi zostaną.

Królewic Następca tronu odiechał po pożegnaniu Stanów z rodziną swoią na powrót do Wireburga.

Na górach Bawarskich, gdzie teraz żyto kwitnie, leżał o tym czasie w r. zeszłym śnieg.

Z Zurich d. 6 Czerwca.

Nuncyusz Papiezki w Szwaycaryi objeżdżą teraz kanton Lucerny, poświęca nowo wystawione kościoły i udziela bierzmowanie.

Ministeryium Badeńskie doniosło lidze Szwaycarskiey o odwecie, którego przeciw Francyi użyło, w celu rozszerzenia systematu zakazu. Seym rozważy, czyli przedsięwzięcie podobnych środków byłoby dla Szwaycaryi użytecznem. Z drugiey strony sprawuiący interessa Sardyńskie uczynił Szwaycaryi propozycyią do ułatwienia handlu pomiędzy obiema ościennemi kraiami przez wzaiemne pomnieyszenie celnych opłat.

Cesarz Rossyyski, dla podniesienia rolnictwa i rozkrzewienia wina w południowych prowincyiach państwa swoiego, darował kompanii z Szwaycarskich rolników złożoney opuszczoną winnicę i znaczną ilość gruntów nad brzegami ieziora Limans w Bessarabii, dołączaiąc do tey darowizny wielkie przywileie.

Z Hamburga d. 12 Czerwca.

Król. Pruski W. Mistrz garderoby i Poseł w mieście naszem, Hr. Grotte, poiechał dziś do Szweryna, dla znaydowania się iako Królewski kommissarz przy uroczystem wiezdzie i przyięciu nowo zaślubionych Xcia Następcy W. Xięstwa i iego Małżonki Królowney Pruskiey.

D. 8 przybył tu Królewic Następca tronu Szwedzkiego pod nazwiskiem Hr. Schonen. Na graniey Hamburgskiey przyiął go oddział ułanów, był wystrzałami z dział wałowych powitany i zaiechał do mieszkania Szwedzkiego Ministra P. Signeul. W wieczór zaszczycił obecnością swoią teatr. Na iutro przyiął zaproszenie Senatu na obiad w ratuszu, a d. 13 udać się ma w dalszą podróż przez Hanower.

Z Drezna d. 10 Czerwca.

Xięstwo Kumberlandyi, Królewicowstwo Angielscy, w przeiezdzie swoim z Berlina do Karlsbadu odwiedzili NN. Królestwo naszych. Przeiazd do wód Czeskich i Szląskich iest w tym roku znowu znaczny; pozostaie tu wielu cudzoziemców przy Karlsbadzkiey wodzie Struvena, dla nasycenia się widokiem powabnych natury i kunsztu naszych piękności. Temu napływowi cudzoziemców, który co rok się zwiększa, przypisać także należy rzadkie zdarzenie, iż dzieło nieoszacowane dla wszystkich, którzy się tu znaydowali i znaydować będą: "Obraz okolic Drezna przez Lindau," pomimo wielkiego nakładu w krótce rozkupione zostało i powtórnie iest drukowane.

Przy zaczenaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską od 1go Lipca r. b. uprasza Redakcyia Łaskawych Czytelników o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK
DO Nro 51.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 26 CZERWCA 1822 ROKU WE SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności

Wynurza nayczulszą wdzięczność, wszystkim miłośnikom Sztuk pięknych, w których celuiąc młodzierz nasza, powodowana iedynie uczuciami godnemi swoiego serca w czasie Swiętoiańskiego ziazdu, wyprawiła w Dziedzińcu Zamkowym Karuzel pod Dyrekcyią Jmć Pana Cogen, Professora Ekwitacyi. Wystawa, starożytność, postać, i przypomnienie Rycerskich Zawodow, zadowolniły liczną Publiczność, odpowiedziały pięknemu celowi, i znaczną korzyść dla ubogich przyniosły. — Dzięki Wam Szlachetni Młodzieńcy, nie pierwszy to iest dowód gorliwości i poświęcania się Waszego dla cierpiącey ludzkości. — Dzięki i Wam Dostoyne Damy, równie celuiąc talentami, czynicie wszystko, co tylko temu pobożnemu celowi w pomoc iść może.

Z Wiednia d. 16 Czerwca.

Nayiaśnieyszy Cesarz oceniaiąc znakomite zasługi i szczególnieyszą przychylność do N. Domu Cesarskiego Xcia Karola Alexandra Thurn i Taxis udzielić mu raczył wielki krzyż Król: Węgierskiego orderu S. Szczepana z znakami brylantami wysadzanemi.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące doniesienia z Stambułu do 25 Maia:

Ostatnie dni przed Ramadzanem oznaczone tu zostały krwawą exekucyią. Dziesięciu nayznakomitszych Sciotów, którzy tu uwięzionemi byli i potróyna liczba innych o porozumienie z powstańcami obwinionych ludzi, zostali między 16 i 18 b. m. ściętemi. Gdy kilkunastu tych Mężów zostawali w związkach z naybogatszemi Francuzkiemi kupcami, przeto wielu ubolewa nad ich losem.

Klęska Scio, ten szkaradny wypadek dotychczasowey historyi Greckiego powstania, przypisać należy okrucieństwom, które iego poczęciu towarzyszyły. Nikt niespodziewał się tam powstania; sama nawet Porta chociaż ostrzegana i przygotowana na wszystko, co tylko roziątrzenie i fanatyzm iey nieprzyiaciołom, a zwłaszcza Samiotom poddać mogły, nie sądziła iednak, aby dopuścili się tego szaleństwa. Gdy udał im się pierwszy krok, dopuścili się przeciw osadzie i Tureckim mieszkańcom niesłychanych zdrożności, które zapęd tylko zwycięztwa mógłby wymówić, ale przy zaczęciu tak źle wyrachowanego przedsięwzięcia oznaczaią tylko rozpaczaiącą dzikość. Odrzucenie odrazu wszystkich propozycyy do pokoiu i poddania się Tureckiego admirała, zamordowanie iego

posłańców, ślepy opór przeciw przewyższaiącey sile, rozdrażniły nakoniec dumę i zemstę żołnierzy Tureckich; a gdy te namiętności zaymą się raz w dzikich umysłach, wiemy nie dopiero czego barbarzeńska ich wściekłość dokazać może. Ani wysoka powaga, ani niezmordowane usiłowania Kapitana Baszy nie potrafiły wstrzymać wywartego potoku. Wyiąwszy 20 tak zwanych mastyxowych wsi, które usiłowania i ludzkość Europeyskich Konsulów uratowały, i w których obwodzie nikogo, nawet zbiegów tchnąć się nie śmiano, cała wyspa i miasto w gruzy zamienionemi zostały; z 10,000 ich mieszkańców połowa iest wyciętą lub zniknęła, a droga przeszło na cały wiek życia ludzkiego wszelkich majątków pozbawiona. — Sprawcy tey niesłychaney nędzy, chociażby nawet nayczystsze mieli zamiary, zasługuią na obrzydzenie świata przez zuchwałą swoią lekkomyślność, z iaką to przedsięwzięcie bez wyrachowania możności utrzymania się wykonali i kilku godzinnemu tryumfowi całą ludność poświęcili. Czucie to iest powszechne. Ci nawet, którzy powstanie Greków za prawe i chwalebne poczytuią, umilkaią na pytanie? czyli naysroższe jarzmo Tureckie mogło przez wieki tak okrutny cios zadać nieszczęśliwemu narodowi, iak w kilku miesiącach zadali mu rzekomi iego oswobodziciele? Sąż to przewodnicy do nowego i lepszego istnienia? Jestże to droga do wywyższenia się i poleru? — Zastanowienia rzecz godna, że wszystkie wynikaiące z teraźnieyszego stanu rzeczy okrucieństwa, zniszczenie Scio i naynowsza nawet w stolicy exekucyia, mnieysze na Grekach czyni wrażenie niżeli na innych mieszkańcach tych kraiów. Zdaią się na to wszystko z zimną poglądać obojętnością; lecz zniknęła odurzaiąca nadzieia; mieysce iey zastąpiła rozpacz, która podobno z daleka za bohaterstwo uchodzi, a zbliska serce rozdziera. Oto iest klucz do mnostwa niepoiętych zdarzeń. Ktożby uwierzył, że podczas palącey się Scio, na wyspie Mitylene wywieszony mógł bydź sztandar buntu? A przecież garstka wściekłych Jpsariotów otworzyła na tey wyspie przepaść, która za zbliżeniem się siły Tureckiey wszystko pochłonie. Jeszcze niepewna, gdzie wielka Turecka flotta działania swoie obroci; ale z drżeniem oczekuią iey to w Samos, to w Tine, to w Jpsara. Grecy ostatni swóy ratunek pokładaią w swoich okrętach, bądź dla obrony lub ucieczki. Posiadaią przeszło 100 okrętów, a pomiędzy niemi znaczną liczbę palnych statków, które często nader blisko krążą około flotty Tureckiey. Porta nie iest bez obawy względem wypadku, iakie nierozsądne zaufanie urzędników z tey strony mogło; ale polega zupełnie na mądrości i charakterze Kapitana Baszy.

Z resztą od 14 dni pracuią tu nieustannie nad uzbroieniem zgiey dywizyi wielkiey flotty. Znaczna liczba Janczarów prosiła usilnie Sułtana, aby ich użył za ochotników do lądowey służby. Ale odebrali odpowiedz: że Sułtan nie potrzebuie ochotników do służby lądowey i trudni się teraz tylko działaniami na morzu. Zaraz oświadczyli gotowość swoią do służby morskiey; na obu brzegach Bosforu zatchnięto zaraz werbunkowe sztandary, i w kilka dni zaciągnęło się tyle ludzi, ile ich tylko wyprawa potrzebować może. Gdy ta dywizyia wyydzie na morze, nie pozostanie w porcie tuteyszym

tylko ieden liniiowy okręt.

O położeniu rzeczy w Morei i ogranicznych prowincyiach tak dobrze iak nic niewiemy. To tylko pewna, że od spełzłego przed kilku miesiącami przeciw Napoli di Romania zamachu, tak ta twierdza (450 działami osadzona i dostatecznie w żywność opatrzona) iako też Moden, Koron i Patras nie są więcey zagrożonemi. Kapitulacyią Koryntu mieli Grecy kilka tygodni zachować, ale potem podobnemi okrucieństwy iak w Trypolizzy, złamać.

Powstaniu w Macedonii towarzyszą spustoszenie i krwi rozlew. Główny Naczelnik powstania, Diamandi, po swoim pobiciu, uciekł z niedobitkami do Niausta (Agostos) gdzie nieiaki Zaffiraki (nazywaiący się Achillesem) zaiął swoie stanowisko. Basza Saloniki posłał poymanych dawniey trzech Xięży, dla nakłonienia Zaffirakiego do poddania się. Zamiast odpowiedzi, kazał im głowy uciąć. Officer Baszy odebrał zlecenie powtorzenia wezwania; lecz takiż spotkał go los. Potem ruszył Basza z woyskiem; 5000 rodzin padło ofiarą i miasto Niausta do szczętu zburzone zostało. Zaffiraki uciekł z 70 swoiemi towarzyszami; ale wprzód kazał kobiety i dzieci oblężonych pozabiiać, aby niesdotały się Turkom w ręce. Niema ieszcze przykładu tak fanatyczney wściekłości!

Onegday nadbiegł tu Tatar od Churszyda Baszy. O nieczynności tego wodza, ktora iednak nie pochodzi z mylnego twierdzenia, iakoby zagrożony był od ludów Epiru, rozchodzą się tu osobliwsze domysły; lecz na żadną nie zasługuią wiarę.

Z Sztokolmu d. 7 Czerwca.

Dway znakomici Szwedzi, Profesor Berzelius i Radca handlowi Zenius członek komitetu prawodawczego, przedsięwzięli podroż do Karlsbadu.

Gazeta tuteysza Allmaenna umieszczaiąc tymczasową Grecką konstytucyią, zakończyła ią temi słowy: "Część niechay będzie połączoney z sprawiedliwością i mądrością sile! To iest iedyna istotna prawność! Tę prawdę potwierdzaią dzieie wszystkich kraiów i przykład wszystkich dawnych i teraźnieyszych Rządów!"

Z Kopenhagi piszą, że Królewic nasz przewożącego go przez Sund Kapitana Bruhn udarował złotą tabakierą, a maytków hoynie pieniądzmi.

Dnia 24 i 25 Czerwca 1822.
Cena zboż róznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	23	15	22	—	20	—	19	—
— Zyta	20	—	19	—	18	—	17	—
— Jęczmienia	17	15	16	15	15	—	—	—
— Owsa	6	24	6	—	5	15	—	—
— Jagieł	45	—	40	—	26	—	—	—
— Grochu	22	15	20	—	19	—	—	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 14 Czerwca.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	540	do	760.
Żyta	— —	360	—	400.
Jęczmienia	— —	220	—	300.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	260	—	320.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 24 Czerwca.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp. 20	gr.	15
— detto Cesarski . . .	—	20 —	9
Fryd. Pruskie	—	36 —	—
Luidor	—	38 —	—
zoło frankowy	—	33 —	—
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	250 —	—
Złoty zyński Szeinami	—	1 —	22

UWIADOMIENIE.

Niżey podpisany ma honor uwiadomić Prześ: Publiczność, iż wydaie w tym

roku dzieło, pod tytułem: *Devi artis medicae in Theologiam practicam. Additamentum ad Medicinam pastoralem.* Na które prenumeratę ogłosza. Cena iest 4 Złp.

Jussen w Gminie II. Nr. 213.

Ogłoszenie prenumeraty Grammatyki polsko - hebrayskiey.

W Pisemku nie dawno tu w Krakowie z pod prassy wyszłem przyrzekłem wydać w krótce na publiczny widok Grammatykę polsko - hebrayską. Owoc ten, ile ograniczone siły moie zdołały, dosyć starannie pielęgnowany, doszedł teraz do swey doyrzałości; lecz szczęśliwemu iego zbiorowi i przygotowaniu do użytku powszechnego, znakomity poświęcony bydź musi nakład w pieniądzach. Odwołuię się do własnego doświadczenia Poważnych Mężów, których produktami literackiemi świat uczony użyźniony iest, naylepiey oni ocenić potrafią koszt wydrukowania dzieła do 40 arkuszy w sobie zawieraiącego.

Nie powątpiewam, że ziawienie dokładney, i we wszystkich częściach swych dostatecznie wyiaśnioney Grammatyki hebrayskiey w stroiu Polskim, w którym dotąd widzianą ieszcze nie była, Szanowney Publiczności nie będzie rzeczą obojętną; i to uprzedzenie oczekiwać mi każe od wspaniałości Poważnych Przyiacioł Nauk, a nayszczególniey Miłośników chcących sami korzystać z tey Grammatyki, przychylnie do iey upowszechnienia przyłożenie się przez łaskawą prenumeratę.

Cena iednego Exemplarza iest Złp. 8. Prenumeraty razem z pieniądzmi, które z góry zapłacone bydź maią, przyymowanemi będą tu w Krakowie w Handlach WW. Grabowskiego, Frydleina i Kocha czyli w Księgarni Mateckich. Pieniądze nietykalnie u zbieraiących też prenumeraty pozostać będą poty, póki ogólny wpływ nie wystarczy na koszta druku, a w razie niedoyścia rzeczy do celu, Prenumerantom na powrót oddane zostaną. Zbieraiącym po Prowincyi prenumeraty zapewnia się zwyczayna nagroda, to iest dziesiąty Exemplarz bezpłatnie. Lista imienna Prenumerantów, będzie na czele dzieła umieszczona. Z resztą zaręczam iak naymocniey starać się o piękność druku, dobroć papieru i dostateczność korekty. — W Krakowie d. 21 Czerwca 1822 roku.

Samuel Baum.

TEATR NARODOWY.

Dziś we Srodę, d. 26 Czerwca dana będzie wielka wystawna Opera z francuzkiego przetłomaczona przez Jenerała Hebdowskiego, z muzyką H. Berton, członka Konserw: muzycznego w Paryżu, w 3 aktach z tańcami; pod nazwiskiem: *Alina, Królowa Golkondy.*

Jutro we Czwartek, d. 27, dana będzie Opera w 1 wielkim akcie, pod nazwiskiem: *Kalif Bagdadu.* — Którą poprzedzi bardzo zabawna Krotofila w 1 aktach: *Burmistrz Oberżysta*, czyli: *Oberżysta Burmistrz.*

D O N I E S I E N I A.

W Państwie Radłów w Cyrkule Bocheńskim w Galicyi położonem, znaydują się nayleпszey i podleyszey rasy owce Hiszpańskie Merinos, młode i starsze buhaie Szwaycarskie, także Krowy i jałówki Szwaycarskie, niemniey znaczny zapas Sera Szwaycarskiego na różne partyie podzielonego, to zaś wszystko za nader pomierną cenę iest do sprzedania.

DOBRA między Miastem Białą i Żywcem położone są w całości lub w częściach swoich do wydzierżawienia na lat sześć z naydogodnieszemi warunkami, a mianowicie tym, iż puszczaiący w dzierżawę przestaie na opłaceniu czynszu rocznego z góry. Chcący się o wszystkich szczegołach zainformować, do właściciela Kamienicy w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zgłosić się raczy.

Jest do ustąpienia z wolney ręki Posiadłość wieczystey dzierżawy Folwarku o pół mili pod Krakowem, w dobrych i świeżo zagospodarowanych gruntach leżącego, wraz z potrzebnemi nowemi Budowlami i dostatecznym Jnwentarzem stósownym. Życzący sobie takowego nabycia, ma się udać do Dzierżawcy tegoż Folwarku, mieszkaiącego pod Nrem 405 w ulicy Sławkowskiey na drugim piętrze.